

Kształtowanie współczesnych przestrzeni publicznych na przykładzie skweru im. "Solidarności" w Częstochowie

Malwina Tubielewicz–Michalczuk¹

STRESZCZENIE:

W artykule przedstawiono tendencje polegające na planowaniu zintegrowanej przestrzeni pomiędzy obiektem a istniejącym otoczeniem. Przedstawiono prace studentów dotyczące analizy przestrzeni publicznej pod kątem zagospodarowania skweru im. „Solidarności” oraz koncepcje projektowe obiektów handlowo-usługowych, uwzględniając zastosowanie współczesnych rozwiązań technologicznych i materiałowych. Projekty ukazują różnorodność rozwiązań architektonicznych, dając szansę odnowy przestrzeni publicznych, jednocześnie wpływając na poprawę wizerunku miast i komfort życia jego mieszkańców.

SŁOWA KLUCZOWE:

przestrzeń publiczna; rewaloryzacja; projekt

1. Wprowadzenie

Odpowiednio zaprojektowane współczesne przestrzenie publiczne, w połączeniu z architekturą budynku, wpływają na estetykę krajobrazu miast i pełnią funkcję reprezentacyjną. O atrakcyjności takich miejsc decyduje przede wszystkim charakterystyczne dla nich bogactwo przyrodnicze, znaczna przestrzeń zielona, często obecność wody, a dodatkowo – usług restauracyjnych, kawiarni oraz możliwość uprawiania zajęć rekreacyjnych na świeżym powietrzu, co odpowiada współczesnym stylom życia i modom.

Próbując wyjść naprzeciw tym oczekiwaniom, w ramach Koła Naukowego Architektury działającego na Wydziale Budownictwa Politechniki Częstochowskiej, zorganizowano konkurs na koncepcję zagospodarowania skweru im. Solidarności w Częstochowie.

Studenci, mając do dyspozycji najnowsze rozwiązania w zakresie stosowanych technik i technologii, próbowali dokonać modernizacji obiektów, jak również stworzyć miejsce przyjazne dla rodzin z dziećmi, umożliwiające różnorodne możliwości rekreacyjne i wypoczynkowe.

2. Skwer im. „Solidarności” – architektura i funkcja przestrzeni publicznej

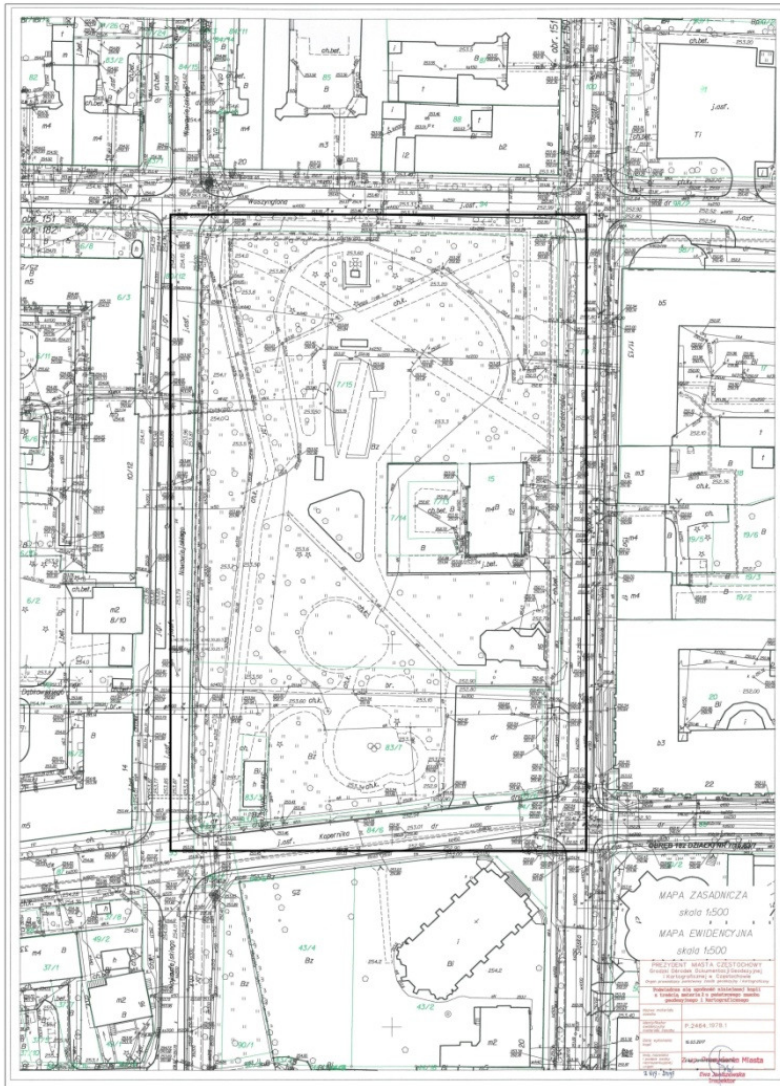
Skwer im. „Solidarności” w Częstochowie został założony na wzór ogrodów jordanowskich w latach 1950–1955. Jordanowskie ogrody zakładano na terenach polskich (głównie w miastach) do końca XIX w., opierając się na nowatorskiej idei doktora Henryka Jordana, profesora Uniwersytetu Jagiellońskiego. W ramach zamierzonego programu użytkowego powstawały w nich urządzenia do gier ruchowych, zabaw i sportu. Budowano boiska, stawy, pawilony, altany. Program dydaktyczny obejmował również dodatkowo ogrodnictwo, informację o gatunkach drzew [1–4].

¹ Politechnika Częstochowska, Wydział Budownictwa, ul. Akademicka 3, 42–218 Częstochowa, e-mail: mtubielewicz@bud.pcz.pl, orcid id: 0000-0001-6754-9370

Teren objęty projektem wielkości ok. 600 m² położony jest w centrum Częstochowy. Otaczają go ulice Feliksa Nowowiejskiego, Mikołaja Kopernika, Śląska i Jerzego Waszyngtona. Kompozycja skweru jest geometryczna. W jego środkowej części znajduje się: fontanna, plac zabaw oraz alejki spacerowe. Skwer posiada różnorodną szatę roślinną w postaci m.in. dębów, jarzębów, sosen, klonów, lip, głógów, jak również liczne krzewy ozdobne i rabaty bylinowe [1–4].

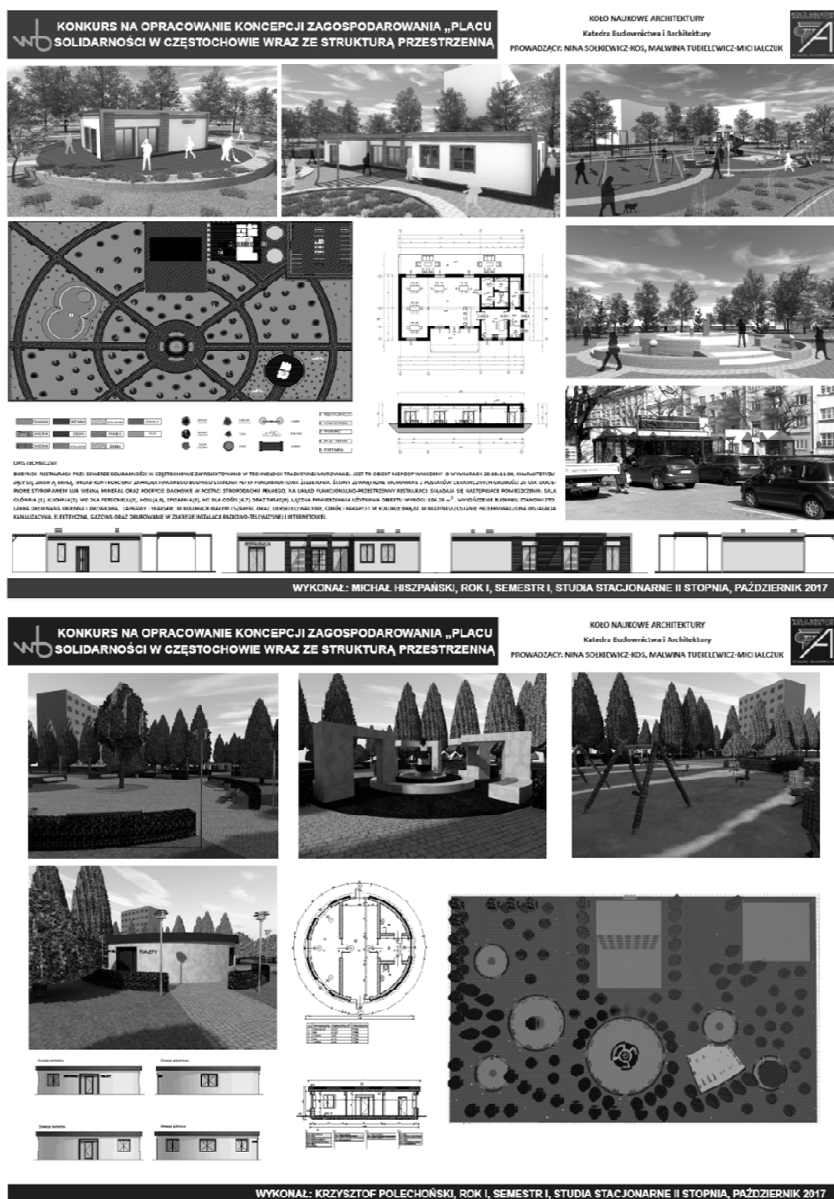
3. Rewaloryzacja skweru im. „Solidarności” – prace studenckie

Projekt zagospodarowania skweru obejmuje część rekreacyjną oraz handlowo-usługową. Przed przystąpieniem do realizacji prac projektowych studenci dokonali szczegółowych oględzin i inwentaryzacji terenu (rys. 1).

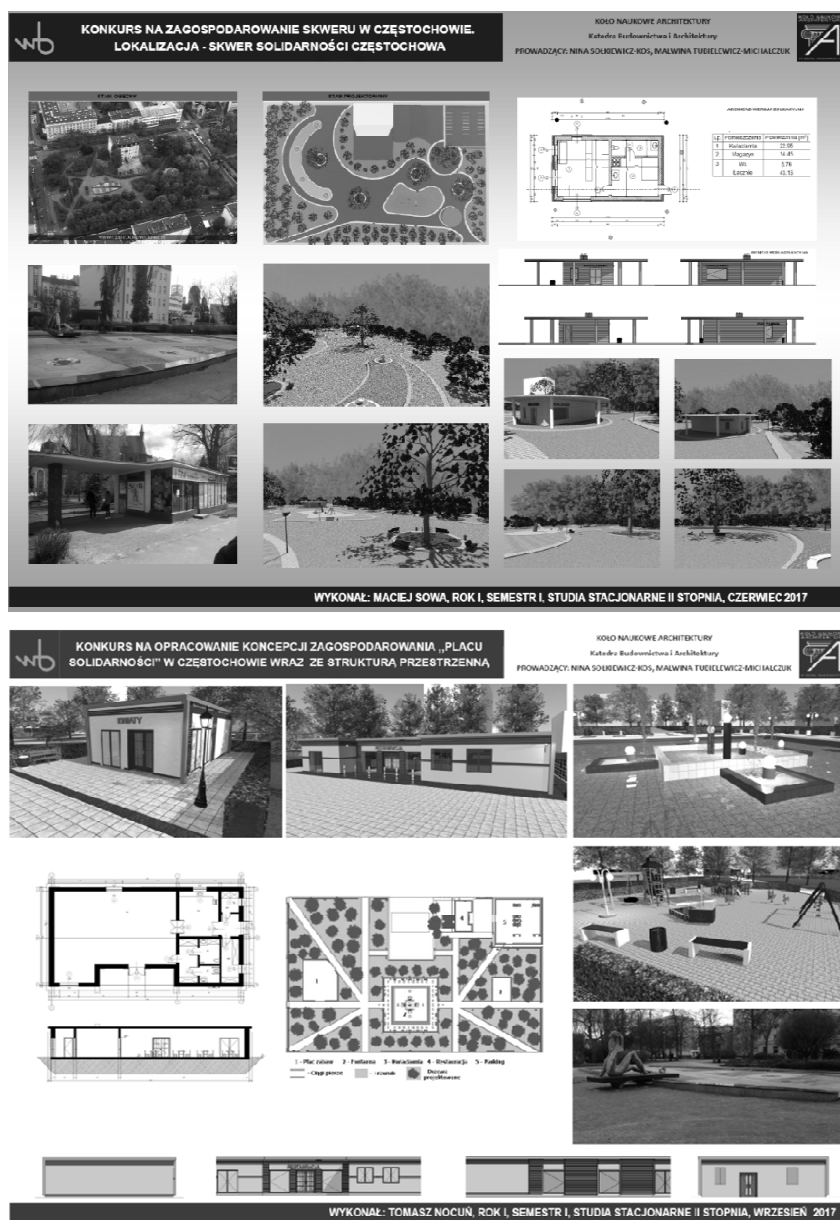

Rys. 1. Plan sytuacyjno-wysokościowy terenu przeznaczonego na zagospodarowanie skweru na terenie Częstochowy. Zaznaczona granica opracowania terenu przyszłej inwestycji
Opracowanie własne: Nina Sołkiewicz–Kos, Malwina Tubielewicz–Michalczuk

Aranżacja skweru obejmuje: kolorystykę zarówno projektowanej nawierzchni, jak i kolorystykę architektury projektowanych budynków, wydzielenie tzw. „miejsca spotkań”, strefy parkingowej, koncepcję fontanny oraz placów zabaw. Projekt zawiera także detale w postaci elementów małej architektury, takich jak: oświetlenie, ławki, stojaki na rowery, kwietniki. Autorzy prac zaproponowali ciekawe propozycje projektów budynków handlowo-usługowych i gastronomicznych w postaci małych kwaciarni, niewielkich sklepów i restauracji. Działania projektowe obejmują także dobór odpowiednich gatunków roślin oraz uzupełnienie nasadzeniami w postaci zieleni izolacyjnej oddzielającej skwer od przyległych ulic [2–4] (rys. 2 i 3).

Rys. 2. Koncepcje projektowe rewaloryzacji skweru – prace wykonane pod opieką merytoryczną opiekunów koła (Nina Sołkiewicz-Kos, Malwina Tubielewicz-Michalczuk)

Rys. 3. Koncepty projektowe rewaloryzacji skweru – prace wykonane pod opieką merytoryczną opiekunów koła (Nina Sołkiewicz-Kos, Malwina Tubielewicz-Michalczuk)

Projekty zostały wykonane w programie komputerowym ArchiCAD [5]. Autorzy nagrodzonych i wyróżnionych prac otrzymali dyplomy i liczne nagrody za: starannie przemyślaną i zaplanowaną kompozycję terenu, wzajemne relacje pomiędzy obiektem a otaczającą przestrzenią, umiejętne wykorzystanie elementów małej architektury, dobór roślinności oraz nowoczesnych i ekologicznych materiałów. Nagrodzone projekty to tworzone z zainteresowaniem prace, które mają na uwadze człowieka i zaspokojenie jego potrzeb. Podnoszą komfort zamieszkania, jednocześnie sprzyjając poprawie przestrzeni publicznych.

4. Wnioski

Forma i kształt współczesnych przestrzeni publicznych ma bezpośredni wpływ na jakość życia społeczności lokalnych. Projekty zagospodarowania terenów skwerów, placów wykorzystują władze administracyjne, zgodnie z potrzebami miasta, dzielnicy i osiedla. Odpowiedzialne za ten obszar zarządy decydują o ich przeznaczeniu. Sami mieszkańcy, uczestnicząc w publikowanych przez regionalną prasę różnego rodzaju ankietach, chcą decydować o wyglądzie znajdujących się w pobliżu ich miejsc zamieszkania. Jest to korzystny i ważny proces utożsamiania się mieszkańców ze swoją miejscowością. Koncepcje projektowe, opracowane przez studentów pod opieką merytoryczną opiekunów koła, dały możliwość stworzenia różnorodnych propozycji prac projektowych związanych z rewaloryzacją skweru im. „Solidarności” w Częstochowie.

Literatura

- [1] Siewniak M., Mitkowska A., Tezaurusz sztuki ogrodowej, Oficyna Wydawnicza Rytm, Warszawa 1998, 103–104.
- [2] Tubielewicz-Michalczuk M., Zieleń wizerunkiem przestrzeni miejskiej, Zeszyty Naukowe Politechniki Częstochowskiej 2012, seria Budownictwo 18, 255–262.
- [3] Sołkiewicz-Kos N., Transformation directions of downtown areas on the example of the city of Częstochowa, Zeszyty Naukowe Politechniki Częstochowskiej 2016, seria Budownictwo 22, 291–297.
- [4] Borucińska-Bieńkowska H., Rozwój funkcji mieszkaniowych na obszarze gmin powiatu poznańskiego, Zeszyty Naukowe Politechniki Częstochowskiej 2017, seria Budownictwo 23, 26–34.
- [5] Tubielewicz-Michalczuk M., Wykorzystanie programu ArchiCAD w projektowaniu przestrzeni publicznych, Mechanik 2014, 7, 695–702.

Development of contemporary public spaces on the example of the skwer "Solidarity" in Częstochowa

ABSTRACT:

The article presents tendencies consisting in planning the integrated space between the object and the existing surroundings. The students' works on the analysis of public space in terms of the development of the "Solidarity" and design concepts of retail and service facilities, taking into account the application of modern technological and material solutions. Projects show the diversity of architectural solutions, giving the opportunity to renew public spaces, simultaneously improving the image of cities and the comfort of living of its residents.

KEYWORDS:

public space; revalorisation; project